

Jeg kommer derved til det, jeg særlig vilde bemærke til det ærede Medlem for København's Amts 2den Valgkreds. Det ærede Medlem havde en egen Teori om Statens Opgaver. Da han i sit Foredrag omtalte de sociale Love, gjorde han stærkt gældende, at Staten skulde stille sig ligesom en fornuftig Familiefader. En fornuftig Familiefader sørgede først for Føde, Klæder og Husly til sin Familie, og hvis der saa blev noget tilovers til Ting, som mere var at betragte som Luksus, kunde han ogsaa afholde Udgifter dertil, men hvis der intet blev tilovers, maatte han lade være. Det anvendte det ærede Medlem saaledes, at Staten skulde sørge for Føde, Klæder og Husly overfor Befolkningen i Form af social Lovgivning, og blev der saa noget tilovers til Luksus — hvortil det ærede Medlem vel regner Forsvarsvæsenet —, kunde man afholde Udgifter dertil, men ellers ikke. Det er af den Slags Paralleler, der viser, hvor forsigtig man skal være med Paralleler, thi er der noget, man ikke kan, er det paa dette Omraade at sammenstille Staten og det enkelte Individ. Det er ganske rigtigt, at den enkelte Familiefader skal først og fremmest sørge for, at hans Familie har noget at spise o. s. v., men det har aldrig været Statens Opgave at sørge for, at Borgerne havde noget at spise, det er ikke det, der har været Grund til, at Samfundet og særlig Statssamfundet er blevet dannet, og det har ikke været Opgaven for det, efter at det er dannet, heller ikke i vor Tid. Man behøver ikke at indlade sig dybt paa videnskabelige og filosofiske Undersøgelser og Spekulationer for at forstaa, at det, som skabte Statssammenslutningerne, den første Begyndelse til dem, var simpelt hen den retsløse Tilstand, som oprindeligt bestod. Man sluttede sig sammen, først og fremmest for at værne sig udadtil mod Fjenders Overfald og Plyndring, og dernæst ogsaa for at sikre sig, at det ikke, medens man værgede sig udadtil, skulde ske, at indadtil de stærkere og brutalere benyttede sig af Lejligheden til at udplyndre deres svagere Medborgere. Det vil sige, at Forsvar ud ad til og Retssikkerhed indadtil ere de store oprindelige Statsopgaver, det er dem, Statssamfundet er oprettet til at løse, og det er dem, som den Dag i Dag ethvert Statssamfund skal løse. Hvad Staten skal gøre med Hensyn til at skaffe sine Borgere Føde, Klæder o. s. v., er at skaffe dem Ro til at drive Erhverv og derved skaffe sig Føden, men den skal ikke selv skaffe dem Føden.

Jeg tror, det har Betydning for en Gangs Skyld at fremhæve denne primitive

Grundsætning, thi vi have været ved at komme ret langt bort fra den. Det vil ikke nødvendigvis sige, at der er nogle af os, som ikke ville være med til at fremme en social Lovgivning, nej, men det vil sige, at den sociale Lovgivning er ikke Nummer 1 og Forsvaret og Retssikkerheden Nummer 2, men at det er omvendt. Men naar nu Staten har løst den Opgave, der er den første, mene store Dele af Befolkningen — deriblandt jeg, og jeg tror, at alle konservative Partier i Verden ere af den Mening —, at det organiserede Samfund ogsaa skal udnyttes paa anden Maade, saa skal man udnytte den store Mulighed, der er for, at Samfundet kan være en Forsikringsanstalt ogsaa i økonomisk Henseende for sine Medlemmer, og saa løser man saadanne Opgaver som dem, vi sammenfatte under Navnet sociale Reformen. Man løser dem paa forskellig Maade, men som Opgaver, Staten kan løse, naar der bliver Raad til det, efter at den har løst de Opgaver, den først og fremmest skal løse. Efter min Opfattelse bør det være paa en saadan Maade, at ogsaa de interesse-rede selv bidrage til Løsningen.

For mit eget Vedkommende skal jeg minde om, hvad ærede Medlemmer, som have siddet her fra 90erne; den Gang Ulykkesforsikringsloven blev vedtaget, vide, at jeg den Gang bekæmpede den Form, hvori Ulykkesforsikringen for Arbejdere blev vedtaget, og opstillede andre Grundsætninger, som jeg for at tydeliggøre, hvad jeg mente, udarbejdede til et selvstændigt Lovforslag, der altsaa findes i Rigsdagstidenden fra den Tid. Det var et Lovforslag, som tilsigtede at skabe en Ulykkesforsikring, der var langt rigeligere og langt mere tilfredsstillende end den, man fik, men som ganske vist ogsaa krævede et Bidrag fra selve dem, som bleve forsikrede. Nu ved jeg nok, at man fra f. Eks. socialdemokratisk Side bekæmper den Tanke, at Folk selv skulle yde Bidrag til de Velgerninger, de sociale Love skaffe dem, men jeg skal dog minde om, at den daværende Talsmand for Socialdemokraterne her i Tinget, nuværende Borgmester Jensen, udtalte, som man vil finde i Rigsdagstidenden, at det af mig opstillede Princip og det af mig udarbejdede Forslag var det, han helst saa gennemført, thi det stemmede mest med de Grundsætninger, han selv forfægtede, men naar han gik med til det andet, som blev vedtaget, var det, fordi han frygtede — og heri havde han muligvis Ret —, at dette mere ideelle Forslag ikke kunde gennemføres, og han foretrak at tage det mindre tilfredsstillende fremfor at risikere intet at faa. Altsaa, i det